

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2025 ж.

Eurasian Bank

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

- Тәуекелдерді басқару шаралары мен саясат
- Нарықтық тәуекелдерді басқару
- Кредиттік тәуекелдерді басқару
- Өтімділік тәуекелін басқару
- Операциялық тәуекелдерді басқару
- Комплаенс-тәуекелдерін басқару
- Заң тәуекелдерін басқар

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен процедуралары

Тәуекелдерді басқару банк қызметінің негізі болып табылады және Банктің операциялық қызметінің маңызды элементі. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел, өтімділік тәуекелі мен операциялық тәуекел банк өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың негізгі міндеті тәуекелдерді анықтау, бағалау және мониторингтеу және белгіленген лимиттердің сақталуын одан әрі қамтамасыз ету болып табылады.

Тәуекелдерді басқаруды ұйымдастыру барысында банк «үш қорғау жолы» тұжырымдамасын пайдаланады:

- бастамашы бөлімше тарапынан бастапқы талдау;
- бақылау бөлімшесі тарапынан талдау (тәуекел-менеджмент бөлімшесі, заң департаменті, комплаенс қызметі және т. б.);
- банктегі тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеу тиімділігін тексеру және тәуелсіз бағалау.

Банк жыл сайын негізгі тәуекелдерді анықтау және бағалау рәсімін жүргізеді, оның нәтижелері бойынша Директорлар кеңесі тәуекелдің тәбет нормативтерін белгілейді.

Банктің тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты банк ұшырайтын тәуекелдерді анықтау, талдау және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін белгілеу және тиісті бақылауға, сондай-ақ тәуекелдер деңгейі мен олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер ұсынылатын банк өнімдері мен қызметтердің, сондай-ақ пайда болатын үздік тәжірибелердің нарықтық жағдайларының өзгерістерін көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуін, негізгі тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттар мен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады. Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті

осы мәселелерді алдын ала қарайды да, Директорлар кеңесінің алдында осы мәселелерді қарау және/немесе бекіту туралы өтініш жасайды.

Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шаралардың мониторингі мен енгізілуіне жауапты, сондай-ақ банк қызметтерді тәуекелдердің белгіленген шегінде жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекел-менеджмент бөлімше басшылығының міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылау, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептерді анықтау, бағалау, басқару және жасау жөнінде жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылау жатады. Тәуекел-менеджмент бөлімшелерінің басшылығы тікелей Басқарма Төрағасына және жанама түрде тәуекелдер және ішкі бақылау Комитеті, Директорлар кеңесі арқылы есеп береді.

Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді, сондай-ақ өтімділік тәуекелін алқалы органдар жүйесі

(Кредиттік комитеттер, Цифрлық комитет, Нарықтық тәуекелдер мен өтімділікті басқару комитеті) тұтастай алғанда портфель деңгейінде де, кейіннен жеткілікті капитал мен өтімділігін бағалай отырып, жекелеген мәмілелер деңгейінде де басқарып бақылайды. Шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін банк тәуекелге ұшыраудың түрі мен мөлшеріне байланысты кредиттік комитеттердің сатылы құрылымын құрды.

Барлық тәуекел факторларының тізбесін анықтау мен тәуекелдерді төмендету бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін айқындауға ерекше назар аударылады. Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаудан басқа, тәуекел-менеджмент бөлімшелері жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық бағалау алу мақсатында операциялық бөлімшелермен тұрақты кездесулер өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - нарықтық жағдайдың қолайсыз өзгерістеріне негізделген және нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің, шетел валюта бағамдарының, қаржы құралдарының, тауарлардың нарықтық құнының өзгерістерінде көрінетін баланстық және баланстан тыс баптар бойынша қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Нарықтық тәуекелге валюталық, пайыздық және баға тәуекелдері кіреді.

Нарықтық тәуекел қоржындық деңгейде басқарылады. Осы тәуекелді басқару міндеті қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы

параметрлер шеңберінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

НТмӨБК нарықтық тәуекел мен өтімділікті басқаруға жауапты. НТмӨБК нарық тәуекел лимиттерін Тәуекел-менеджменті блогының ұсынымдарына сүйене отырып қарайды да, Басқарма мен Директорлар кеңесінің келісіп, бекітуіне ұсынады.

Банк нарықтық тәуекелді жекелеген қаржы құралдары бойынша қоржын шамасына, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру мерзімдеріне, валюталық позиция мен шығындар лимиттеріне қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді

белгілеу арқылы басқарады. Банк Басқарма мен Директорлар кеңесі жаңартып, бекітетін осындай позицияларға үнемі мониторинг жүргізіп отырады.

Сонымен қатар банк жекелеген ерекше нарықтық сценарийлердің жеке сауда қоржындарына және жалпы позицияға ықтимал қаржылық әсерін үлгілеу үшін әртүрлі стресс-тестілерді қолданады. Стресс-тесттер төтенше жағдайларда туындауы мүмкін шығындардың ықтимал мөлшерін анықтауға мүмкіндік береді. Банк қолданатын стресс-тесттерге тәуекелдің әр санаты стресстік өзгерістерге ұшырайтын тәуекел факторларының стресс-тестілері, сондай-ақ ықтимал стресстік оқиғалардың жеке позицияларға қолдануды

қамтитын арнайы стресс-тесттер кіреді.

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару Банктің таза пайыздық маржасының пайыздық мөлшерлемелерді өзгертудің әр түрлі стандартты және стандартты емес сценарийлеріне сезімталдығын мониторингтеумен толықтырылады.

Сондай-ақ Банк өзінің сауда позициялары бойынша нарықтық тәуекелді басқару үшін тәуекел арқылы құнды бағалау әдіснамасын (VaR) пайдаланады.

Кредиттік тәуекелдерді басқару

Кредиттік тәуекел - қарыз алушының немесе контрагенттің банктік қарыз шартының талаптарына сәйкес өз міндеттемелерін орындамау салдарынан туындайтын шығындардың туындау ықтималдығы.

Банк кредиттік тәуекелді (танылған қаржылық активтер мен танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы басқарады.

Сондай-ақ банкте кредиттік тәуекелмен және кредиттік тәуекелді басқарумен байланысты шешімдерді қабылдауды қамтитын өкілеттіктердің белгілі бір лимиті бар уәкілетті алқалы органдардың жүйесі құрылды.

Бұдан басқа банкте кредиттік тәуекел деңгейін бақылау үшін Банк Басқармасы мен/немесе Директорлар кеңесі бекіткен банктің кредиттік тәуекелді қабылдауына байланысты барлық процестерді регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттар қолданылады. Сондай-ақ банкте әрбір қызметкердің/ бөлімшенің ІНҚ талаптарын орындауына мониторинг жүргізу процестері әзірленген.

Банктің кредиттік саясаты

- кредиттік өтінімдерді қарау және мақұлдау процедурасын;
- қарыз алушылардың (корпоративтік және бөлшек) кредитті өтеу қабілеттілігін бағалау әдістемесін;
- контрагент, эмитент пен сақтандыру компаниялардың кредитті өтеу қабілеттіліктерін бағалау әдістемесін;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдістемесін;
- кредиттік құжаттамаға қойылатын талаптарды;
- кредит тәуекелі бар кредиттер мен өзге де өнімдерге тұрақты мониторинг жүргізу процедураларын анықтайды.

Кредиттік тәуекелді қабылдау жөніндегі шешім шығарылатын сәтке дейін банк клиенттерінің өтінімдері қарыз алушының (талдаушылардың қорытындылары қарыз алушының бизнесі мен қаржылық жағдайын құрылымдық талдауға негізделеді) қаржылық жағдайын, клиенттің құқықтық ауқаттылығын (құқық белгілейтін құжаттардың құқықтық сараптамасы жүргізіледі, қол қоюшылардың құқықтылығы, клиенттің корпоративтік шешімдерін ресімдеудің дұрыстығы және кредиттік тәуекелдің бір бөлігі ретінде құқықтық тәуекелдердің басқа да

аспектілері) талдау процесіне, клиенттің сенімділігі мен оның іскерлік беделін бағалау, сондай-ақ кепілдік құнын сараптау процесіне тартылған банк қызметтерінің сараптамасынан өтеді.

Клиенттің өтінімі бойынша жоғарыда көрсетілген барлық аспектілерді тексергеннен кейін Тәуекел-менеджмент блогы тәуекелдерге тәуелсіз сараптама жүргізіп, оның нәтижелері бойынша қарыз алушы бизнесіне және ұсынылатын мәміле құрылымына тән тәуекелдер көрсетілетін қорытынды жасалып, Банк тәуекелдерін азайту жөнінде ұсынымдар беріледі. Бұдан басқа Тәуекел-менеджмент блогы банк клиенті өтінімінің банктің кредит саясатының талаптарына және ҚР заңнама талаптарына сәйкестігіне сараптама жүргізеді.

Уәкілетті алқалы орган банктің ішкі құрылымдық бөлімшелерінің қорытындылары негізінде шешімдерді қабылдайды.

Клиентті бүкіл қаржыландыру мерзімі ішінде кредиттік тәуекелдерді барынша азайту үшін банк кредиттердің жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізеді және өз қарыз алушыларының төлем қабілеттілігін тұрақты негізде қайта бағалайды. Қайта бағалау рәсімдері соңғы есепті күні қарыз алушының қаржылық есептілігі мен/немесе қарыз алушының өзі ұсынған немесе банк басқа тәсілмен алған өзге де ақпаратты талдауға негізделеді. Тәуелсіз кәсіби бағалаушылар ағымдағы қамтамасыз етудің

нарықтық құнын олардың есептері бойынша банк мамандары сараптама жүргізетін немесе бағалау саласындағы барлық заңнама талаптарын ескере отырып, банк мамандары дербес бағалайтын тұрақты негізде бағалайды. Қамтамасыз етудің нарықтық құны азайған жағдайда қарыз алушыға қосымша қамтамасыз етуді ұсыну туралы талап қойылады.

Жеке тұлғалардан кредит алуға арналған өтінімдерді қарау скорингтік модельді және банктің басқа ҚБ-мен бірлесіп тәуекел-менеджмент блогы әзірлеген кредит алуға арналған өтінімдегі деректерді тексерудің өзге де рәсімдерін қамтитын Банктің шешім қабылдау жүйесі (АБАЖ) арқылы жүргізіледі.

Жекелеген қарыз алушылардың кредиттік тәуекел бөлімшесі жүргізетін кредит өтеу қабілеттілігін талдаудан және кепілдіктерді бағалаудан басқа, тәуекел-менеджмент блогы тұтастай алғанда кредиттік тәуекелді қоржын бойынша бағалауды, оның ішінде кредиттік қоржын бойынша шоғырлануды бағалайды.

Ең жоғары кредиттік тәуекел деңгейі әдетте, қаржылық жағдай туралы топтастырылмаған есептегі қаржы активтерінің баланстық құнында және танылмаған шарттық міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредиттік тәуекелді төмендетуге арналған елеулі мәнге ие емес.

Eurasian Bank

Өтімділік тәуекелін басқару

Өтімділік тәуекелі - бұл Банктің өз міндеттемелерін белгіленген мерзімде елеулі шығындарсыз орындамаған нәтижесіндегі қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері мен сыйақы мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және / немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқарудағы негізгі сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігі және олармен байланысты белгісіздік салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкес келу қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздік операциялардың кірістілігін арттыруға мүмкіндік береді, бірақ сонымен бірге шығындар қаупін де арттырады.

Банк жоғары өтімділік деңгейін өз міндеттемелерін орындау мерзімінің басталуына қарай төлеуге арналған ақша қаражатының болуын тұрақты қамтамасыз ету мақсатында қолдайды.

Банк шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ және қысқа мерзімді кредиттерінен, негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған

және тұрақты құрылымын, сондай-ақ Банктің өтімділікке қатысты күтпеген талаптарға жедел және кенеттен ауытқуларсыз ден қоюға қабілетті болуы үшін жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған қоржынын қолдауға ұмтылады.

ALM басқармасы өтімділік позициясына күн сайын мониторинг жүргізеді, ал Тәуекел-менеджмент блогы нарық жағдайының қалыпты және қолайсыз жағдайларда әртүрлі ықтимал сценарийлерін ескере отырып, тұрақты негізде стресс-тесттер жүргізеді. ALM басқармасы бизнес-бөлімшелерден олардың қаржылық активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы, сондай-ақ болашақта күтілетін ақша қаражатының болжамды ағындары туралы ақпарат алады. Қысқа мерзімді және орта мерзімді деңгейде болжанып, қорландырудың әртүрлі көздерін, оның ішінде сыртқы тартуларды және уақытша бос қаражатты орналастырудың әртүрлі тәсілдерін пайдалану мүмкіндігін ескере отырып, әрбір жоспарлау уақытының аралығында тактикалық қадамдар көзделеді. ALM басқармасы күтілетін қаражат ағындары мен жылыстау болжамы негізінде өтімділік тапшылығын/артықшылдығын бағалап, өтімділік нормативтерінің жедел болжамын жүзеге асырады.

Банк басшылығы өтімділіктің жай-күйі туралы ақпаратты тұрақты түрде алып тұрады. Ақпаратты ұсыну мерзімділігі әрбір нақты уақыт сәтіндегі

банктің өтімділік жағдайына байланысты болады. Қалыпты нарықтық жағдайда өтімділіктің жай-күйі туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын беріледі. Ұсынылатын ақпарат тұтастай және жекелеген бағыттар (валюталар, клиенттер және т. б.) бойынша Банктің өтімді позициясын барабар бағалауға жеткілікті, бұл да банктің алқалы органдары мен құрылымдық бөлімшелеріне Банк қабілетіне қатысты негізделген шешім қабылдауға, өтімділікке деген өз қажеттіліктерін қанағаттандыру және өз міндеттемелерін толық көлемде уақтылы орындауға мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес-заңды және жеке тұлғалар өздерінің мерзімді депозиттерін кез келген уақытта банктен алып қоюға құқылы, бұл ретте көп жағдайда олар есептелген пайыздық кіріс алу құқығынан айырылады.

Дегенмен басшылық мерзімінен бұрын алу опциясы мен едәуір салым бөлігі талап етілетін шоттар болып табылатынына қарамастан, бұл шоттар ұзақ мерзімді және тұрақты қаржыландыру көзін білдіреді деп санайды.

Басшылық белгілі бір қаржы активтері мен міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағындарының қозғалысы келісімшарттарда көрсетілгеннен өзгеше болуы мүмкін немесе

басшылық ақша қаражаты ағындарының қозғалысын басқаруға уәкілеттік бергендіктен немесе өткен тәжірибе осы қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының қозғалыс мерзімдерінің шарттарда белгіленген мерзімдерден өзгеше болуы мүмкін екенін көрсететіндіктен өзгеше болуы мүмкін деп күтеді.

Басшылық келесі факторлар өтімділіктің алшақтығын бір жылға дейінгі мерзіммен азайтуды қамтамасыз етеді деп пайымдайды:

- Салымшылардың соңғы үш жыл ішіндегі мерзімді депозиттері мінез-құлқының талдауы бәсекеге қабілетті сыйақы мөлшерлемелері мерзімді депозиттер шарттарын жаңартудың жоғары деңгейін қамтамасыз ететінін көрсетті.
- 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелерін өтеу мерзімі бір жыл ішінде басталатын байланысты тараптардың шоттары мен депозиттеріндегі қалдық сомалар 279,197,707 мың теңгені құрайды (2024 жылы: 238,444,725 мың теңге). Басшылық мерзімді депозит шарттары олар бойынша міндеттемелерді өтеу мерзімдері басталған кезде ұзартылатынын және клиенттердің өз шоттарынан қомақты сомаларды алуы өтімділікті қолдау жөніндегі топтың міндеттерін шешу шеңберінде үйлестірілетінін пайымдайды.

Операциялық тәуекелдерді басқару

Операциялық тәуекел - бұл сәйкессіз және жеткіліксіз ішкі процестер, адам және жүйе ресурстарының немесе стратегиялық тәуекел мен бедел тәуекелін қоспағанда, сыртқы оқиғалардың әсер ету нәтижесіндегі шығындардың туындау ықтималдығы.

Еуразиялық банктегі операциялық тәуекелдерді басқарудың мақсаты стратегиялық міндеттерге сәйкес қабылданатын тәуекелді қолайлы деңгейде ұстап тұруды қамтамасыз ету, сондай-ақ ықтимал шығындарды азайту (алып тастау) негізінде активтер мен капиталды барынша сақтау және операциялық тәуекелдерді сапалы және сандық бағалау жүйелерімен өлшенеді.

Операциялық тәуекелдерді басқару процесі бизнесті басқару процесінің ажырамас бөлігі болып табылады және банк әзірлеп, регламенттеген операциялық тәуекел деңгейін уақтылы анықтау, өлшеу, бағалау, мониторингтеу және бақылауды жүзеге асыру, сол арқылы банкке тәуекелдердің елеулі әсерін барынша азайтуға мүмкіндік беретін, сондай-ақ

оның қаржылық тұрақтылығы мен жұмыс істеу тұрақтылығын қамтамасыз ететін банктің ішкі рәсімдері мен процестерінің, саясаттарының, құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимыл тетігін қамтамасыз ететін ҚР ҰБ № 188 қағидаларында белгіленген құралдар тобын білдіреді.

Комплаенс-тәуекелдерін басқару

Комплаенс және ішкі бақылау қызметі банкте комплаенс-тәуекелді басқару жүйесін дамыту және жетілдіру, оның деңгейін және банк қызметіне ықпал ету дәрежесін төмендету мақсатында комплаенс-тәуекелді басқару, оның ішінде алдын алу сипатындағы қажетті шараларды әзірлеу жөніндегі барлық жұмыстардың үйлестірушісі болып табылады.

Комплаенс - тәуекелді басқару - бұл комплаенс-тәуекелді басқару жүйесінің барлық қатысушылары өздерінің функционалдық қызметі шеңберінде жүзеге асыратын тұрақты, үздіксіз және жүйелі процесс.

- Банктің барлық қызметкерлерін өзінің лауазымдық функцияларын іске асыру процесінде заңнаманы және Банктің ішкі нормативтік құжаттарын,

реттеушінің талаптарын қатаң сақтауға бағдарлау;

- Банктің қызметіне, оның ішінде ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын келісу және ықтимал бұзушылықтардың ықтимал тәуекелдерін анықтау және болдырмау мақсатында комплаенс-тексерулер жүргізу арқылы тұрақты мониторинг пен талдау жүргізу;
- Банкте құқықтық өріс шеңберінде бизнесті этикалық жүргізудің артықшылықтарын насихаттау арқылы ең жоғары деңгейдегі тиімді ұйымышілік комплаенс-мәдениетті қалыптастыруға бағытталған банк қызметкерлерін комплаенс саласындағы заманауи талаптарға тұрақты оқытуды ұйымдастыру.

Осыған байланысты комплаенс бөлімшесі банк қызметкерлері арасында алған білім деңгейін тестілей отырып, комплаенс-тәуекелді басқару мәселелері жөнінде оқыту жұмыстарын жүргізуді, ұсынымдар мен түсініктемелер беруді ұйымдастырады.

Банк бөлімшелері, уәкілетті алқалы жұмыс органдары, өзге де қатысушылар арасында комплаенс Банк басшылығының, банк бөлімшелері мен қызметкерлерінің банк қызметінде анықталған комплаенс-тәуекел туралы хабардар болу деңгейін арттыру мақсатында Банктің ІНҚ-ға сәйкес бөлімшелердің есеп беру құрылымын нақты айқындай отырып, оны кейіннен банкте жұмыс

істейтін барлық үш қорғау деңгейінде тиімді басқара отырып, тұрақты ақпарат алмасу әзірленіп, үздіксіз жүзеге асырылып келеді.

Банкте заманауи ақпараттық технологиялар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалана отырып, комплаенс-бақылау рәсімі әзірленіп енгізілді.

Комплаенс қызметі банктегі комплаенс-бақылаудың жұмыс істеу жай-күйі туралы, оның ішінде комплаенс-тәуекелді басқару процесінде анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктер туралы ақпаратты басқарушылық есептілік шеңберінде Басқармаға, Тәуекелдер және ішкі бақылау комитеті мен Банктің Директорлар кеңесіне мерзімді негізде ұсынады.

Заңды тәуекелдерді басқару

Заңды тәуекел-банк немесе контрагенттің Қазақстан Республикасының Азаматтық, Салық, банк заңнамасының, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңнамасын, ҚР валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы, Төлемдер және төлем жүйелері туралы, зейнетақымен қамсыздандыру туралы, Бағалы қағаздар нарығы туралы, Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасын, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы, ал Қазақстан Республикасының бейрезиденттерімен қатынастарда – ол шыққан елдің заңнамасын, сондай-ақ жасалған шарт талаптары туралы ереже талаптарын сақтамауынан болатын шығындардың туындау ықтималдығы.

Заңды тәуекелдер келесі жағдайлардың нәтижесінде туындауы мүмкін:

- Банктің ішкі құжаттарының Қазақстан Республикасы заңнамасының және құқық қолдану тәжірибесінің талаптарына сәйкес келмеуі;
- сот және құқық қолдану тәжірибесін назарға алмау (елемеу) ;
- құқықтық жүйенің жетілмегендігі;
- қызметті жүзеге асыру барысында жол берілген құқықтық қателер салдарынан туындауы мүмкін.

Банктің заң бөлімшесі заңды тәуекелдерді келесі тәсілдер арқылы басқарады:

- банк қызметінің қолданыстағы заңнамаға сәйкестігін тұрақты мониторингілеу;
- заңды тәуекелдерді клиенттермен іскерлік қатынастарды орнату барысында анықтау және азайту;
- банктің мүдделерін заңды тәуекелді іске асыру барысында қорғау.

Банктің үздіксіз қызметін басқару

Банктің үздіксіз қызметін басқару жүйесі ағымдағы нарықтық жағдайға, стратегияға, активтердің көлемі мен күрделі банк операцияларының деңгейіне сәйкес келеді.

Үздіксіз қызметті басқару шеңберінде банк қызметтің күрделі түрлерін сәйкестендіру және қызметтің күрделі түрлерін қалпына келтірудің уақытша шеңберлерін айқындау үшін, сондай-ақ қызметтің күрделі түрлерін қалпына келтіру үшін стандартты емес жағдайлардың қызметке әсерін және төмендегі жағдайларды талдауды жүзеге асырады:

- күтпеген жағдайлар болған кезде негізгі қызметті қайта бастап, жалғастыру үшін қажетті ресурстарды анықтау;
- қызмет қайта басталатын шектегі ең ұзақ уақыт кезеңін;
- қалыпты қызмет деңгейі қайта басталатын шеңберде уақыт мерзімін.

Сондай-ақ банк қызметтің күрделі түрлеріндегі және олар пайдаланатын ресурстардағы қауіптер мен осалдықтарды бағалауға мүмкіндік беретін күтпеген жағдайлардың тәуекелдеріне талдау жүргізеді.

Жыл сайын банк үздіксіз қызмет жоспарларын тестілеу және күтпеген жағдайлардан өтуге дайындық өткізеді.

Ақпараттық қауіпсіздік және ақпараттық технологиялар тәуекелдерін басқару

Ақпараттық қауіпсіздік тәуекелі-құпиялылықты бұзу (өкілеттіктері жоқ тұлғалардың ақпаратқа қол жеткізуіне немесе ақпаратты рұқсатсыз жоғалтуына байланысты туындаған тәуекелдер), тұтастықты қасақана бұзу (ақпаратты рұқсатсыз түрлендірумен немесе ауыстыруған байланысты туындаған тәуекелдер) немесе банктің

ақпараттық активтерінің қолжетімділігі (бұған рұқсаты бар тұлғалардың ақпаратты пайдалана алмауына байланысты туындаған бұғаттау немесе жою тәуекелдері) салдарынан залалдың ықтимал пайда болуы.

Ақпараттық технологиялардың тәуекелі-банк пайдаланатын ақпараттық-коммуникациялық

технологиялардың істен шығу (жұмыс істеуінің бұзылуы) салдарынан болған зиянның туындау ықтималдығы.

Ақпараттық қауіпсіздік және ақпараттық технологиялар тәуекелдерін басқарудың негізгі мақсаты сыртқы операциялық ортаға, банк стратегиясына, ұйымдық

құрылымға, банктегі ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін азайтуға бағытталған жүйе-банк операциясының күрделі деңгейі мен сипатын, актив көлеміне сәйкес келетін ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру және енгізу болып табылады.

Eurasian Bank